

Główne efekty prac Porozumienia Rolniczego w podziale na Zespoły

Zespół ds. stabilizacji i wsparcia rynku mięsa wieprzowego

Członkowie Zespołu zwrócili uwagę na:

1) Wprowadzenie uregulowań prawnych umożliwiających skrócenie łańcucha żywnościowego pomiędzy gospodarstwem, a konsumentem

W zakresie przepisów dotyczących bezpieczeństwa żywności Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wprowadziło szereg uregulowań prawnych umożliwiających sprzedaż żywności przez rolników konsumentom końcowym w ramach krótkich łańcuchów dostaw.

2) Utworzenie polskiej giełdy na podstawie której będą ustalone ceny skupu trzody chlewnej w Polsce, wprowadzenie cen minimalnych oraz walka z cenami dumpingowymi

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zgłosiło do Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju projekt strategiczny pn. „Platforma Żywnościowa”. Celem tego projektu jest uruchomienie przez podmiot rynku kapitałowego elektronicznej platformy sprzedażowej dla produktów rolno-spożywczych.

3) Przygotowanie i wdrożenie strategii odbudowy pogłowia polskiej hodowli zarodowej rasy WBP (Wielka Biała Polska) i PBZ (Polska Biała Zwistoucha) oraz ich krzyżówek WBPxPBZ (F1) jako rasy krajowe

Zespół ds. stabilizacji i wsparcia rynku mięsa wołowego

Członkowie Zespołu zwrócili uwagę na:

1) Poprawa jakości żywca wołowego oraz podniesienie ceny wołowiny

2) Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w produkcji i znakowaniu wołowiny (technologia blockchain)

3) Uporządkowanie regulacji dotyczących systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt

W związku z pojawiającymi się przypadkami naruszeń tych przepisów, które negatywnie wpływają na wizerunek polskiej wołowiny, MRiRW pracuje nad zmianami w prawodawstwie, które mają wzmocnić nadzór nad przestrzeganiem wymogów z zakresu identyfikacji i rejestracji bydła. MRiRW, we współpracy z ARiMR oraz Inspekcją Weterynaryjną, sprawującą nadzór w tym zakresie, pracuje nad rozwiązaniami mającymi na celu zapewnienie właściwego funkcjonowania tego systemu i ograniczenie przypadków naruszeń przepisów, przy jednoczesnym możliwie najmniejszym obciążeniu administracyjnym posiadaczy zwierząt. Przykładem może być udostępnienie przez ARiMR aplikacji Portal IRZplus, który pozwala posiadaczom zwierząt gospodarskich, w tym bydła, na składanie w formie elektronicznej zgłoszeń zdarzeń do Systemu IRZ.

4) Umożliwienie rolnikom uboju bydła w rzeźni rolniczej lub mobilnej i sprzedaży mięsa z takiego uboju

W MRiRW powstał projekt projektem rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw, w którym proponuje się wprowadzenie specjalnych dostosowań dla rzeźni o małej zdolności produkcyjnej położonych na terenie gospodarstw, nazwanych „rzeźniami rolniczymi”. W takich rzeźniach będą mogły być poddawane ubojowi zwierzęta będące własnością podmiotu prowadzącego tę rzeźnię (rolników utrzymujących

zwierzęta), a także zwierzęta innych podmiotów utrzymujących zwierzęta w gospodarstwach położonych w tym samym powiecie, w którym usytuowana jest ta rzeźnia oraz powiatach sąsiednich.

Projekt przekazany w dniu 14.08.2019 r. do notyfikacji Komisji Europejskiej i czekamy na odpowiedź.

Zespół ds. stabilizacji i wsparcia rynku owoców i warzyw

Członkowie Zespołu zwrócili uwagę na:

- 1) Zbyt długie terminy płatności za dostarczone owoce i warzywa**
- 2) Doprecyzowanie zapisów związanych z umową sprzedaży owoców i warzyw**

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi został przygotowany projekt ustawy o zmianie ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych oraz ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Projekt został przekazany 15 lipca 2019 r. do notyfikacji przez Komisję Europejską. KE ma 3 miesiące na odpowiedź. Równolegle projekt ustawy wpłynął do Sejmu i czekamy na odpowiedź z KE, żeby dalej procedować.

- 3) Skuteczna ekspansja i efektywne konkurowanie owoców i warzyw, i ich przetworów na rynku (patriotyzm konsumencki, poszerzanie dostępu do rynków krajów trzecich, działania promocyjne)**
- 4) Uproszczenie procedur związanych z zatrudnianiem cudzoziemców w rolnictwie**

Zespół ds. stabilizacji i wsparcia rynku chmielu, tytoniu, roślin strączkowych, nasiennictwa

Członkowie Zespołu zwrócili uwagę na:

- 1) **Zwiększenie zakupów polskiego chmielu przez producentów piwa oraz określenie minimalnych wymagań jakościowych dla piwa (definicja piwa)**
- 2) **Zwiększenie kontraktacji tytoniu krajowej produkcji i uproszczenie systemu monitorowania rynku tytoniu**

W wyniku spotkań z KOWR i uczestnikami podzespołu ds. tytoniu system monitorowania rynku tytoniu zostaje uproszczony. Między innymi:

- udostępniono na stronach KOWR elektroniczną wersję formularza informacyjnego do wypełniania przez producentów tytoniu,
- będzie istniała możliwość przekazywania formularza do KOWR za pomocą portalu eRolnik przez producentów tytoniu posiadających profil zaufany lub podpis kwalifikowany,
- w przypadku potrzeby korekty przez rolnika danych zawartych w formularzu, będzie należało wypełnić tylko informacje ulegające zmianie, a nie cały formularz,
- zmniejszono zakres danych, które producenci tytoniu powinni rokrocznie przekazywać do KOWR

- 3) **Kontynuacja płatności związanych z produkcją**
- 4) **Zwiększenie dostępności środków ochrony roślin, w tym dla upraw małoobszarowych**

MRiRW podejmuje wszechstronne działania mające na celu zaktywizowanie posiadaczy zezwoleń na wprowadzanie środków do obrotu do składania wniosków o rozszerzenie istniejących zezwoleń o możliwość stosowania środka we wszelkich możliwych uprawach zakwalifikowanych jako małoobszarowe, w tym również roślin bobowatych i upraw zielarskich. Dodatkowo, zachęcamy organizacje i

instytucje branżowe do ścisłej współpracy z posiadaczami zezwoleń w celu wspólnego rozwiązywania problemów w ochronie upraw małoobszarowych.

Zespół ds. odbudowy suwerenności paszowej i ograniczenia GMO

Członkowie Zespołu zwrócili uwagę na:

- 1) Poszukując zdywersyfikowanych źródeł białka paszowego należy zapewnić w ramach podejmowanych działań, aby żadne ogniwo w cyklu wytwarzania produktów rolno-spożywczych nie straciło na wprowadzanych zmianach

Temat budowania niezależności paszowej w systemie gospodarki wolnorynkowej i w bardzo konkretnych uwarunkowaniach prawnych nie jest sprawą łatwą. Kierunek wniosków wypracowanych przez Zespół jest zgodny z działaniami, które realizowane są przez MRiRW.

- 2) Konieczny jest rozwój upraw soi w Polsce, co pozwoli na większą dywersyfikację źródeł surowców paszowych i ograniczenie importu śruty sojowej z krajów trzecich
- 3) Należy realizować programy badań, które byłyby ukierunkowane na procesy technologiczne, co ułatwi wytwórciom pasz stosowanie roślin strączkowych na skalę przemysłową; a programy finansowane ze środków publicznych powinny być realizowane wspólnie z przemysłem, aby zapewnić praktyczną realizację wyników badań

Zespół ds. odbudowy rolnictwa na obszarach górskich

Członkowie Zespołu zwrócili uwagę na:

- 1) Wprowadzenie rozwiązań w zakresie rzeźni rolniczych dostosowanych do terenów górskich

Wniosek zostanie wzięty pod uwagę przy opracowywaniu ostatecznego tekstu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw (tzw. rzeźnie rolnicze).

Proponuje się aby na obszarach górskich (dominacja małych gospodarstw) limit uboju był skorelowany z limitami RHD, MOL, co pozwoliłoby nałożyć jak najmniejsze niezbędne wymagania sanitarne na rolnika, a ubój zwierząt wg tych minimalnych norm winien dotyczyć zwierząt z własnego gospodarstwa aby rolnik nie musiał zakładać i prowadzić działalności gospodarczej.

2) Usprawnienia systemu dzierżawy na obszarach górskich

3) Większe dostosowanie wsparcia do warunków panujących na obszarach górskich

Zespół ds. gospodarki wodą, zasobami i glebą

Członkowie Zespołu zwrócili uwagę na:

1) Stworzenie państwowego programu wspierającego działania mające na celu zwiększenie powierzchni źródeł wody dla rolnictwa i jego promowanie w mediach i w Ośrodkach Doradztwa Rolniczego

2) Przejęcie nadzoru nad spółkami wodnymi przez gminy oraz skuteczne egzekwowanie należności na rzecz spółek

Kwestia przejęcia nadzoru nad spółkami wodnymi była planowana do wprowadzenia w ramach prac nad nową ustawą – Prawo wodne, jednak propozycja ta nie została zaakceptowana przez gminy. Natomiast aktualnie na wniosek MRiRW Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej zobowiązał się do doprecyzowania przepisów przy okazji najbliższej nowelizacji ustawy Prawo wodne w celu skutecznego

egzekwowania świadczeń na rzecz spółek wodnych, a także w celu poprawy nadzoru nad tymi organizacjami.

3) Promowanie i stwarzanie zachęt finansowych dla działań mających na celu zwiększenie materii organicznej w glebie

Zespół ds. infrastruktury obszarów wiejskich

Członkowie Zespołu zwrócili uwagę na:

1) Zapewnić gminom wiejskim i miejsko – wiejskim środki finansowe wspierające inwestycje z zakresu gospodarki wodno – ściekowej, umożliwiające osiągnięcie wskaźników pokrycia potrzeb w tym zakresie występujących na terenach wiejskich

W ramach prac nad nowym okresem programowania 2021-2027 Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podkreśla potrzebą zapewnienia środków na dalszą rozbudowę systemów wodociągowo – kanalizacyjnych na obszarach wiejskich, aby zapewnić wszystkim mieszkańcom dostęp do odpowiedniej infrastruktury. Duży nacisk kładziony jest również na inwestycje związane z zagospodarowaniem osadów ściekowych.

2) Zmienić przepisy określające parametry zjazdów z dróg publicznych na tereny nieruchomości rolnych, poprzez umożliwienie budowy zjazdów o 100 % szerszych niż szerokość drogi, z której następuje zjazd.

Celem rekomendacji jest umożliwienie wykonania manewrów maszynami rolniczymi bez uszczerbku dla jezdni, zjazdu, jak i maszyny rolniczej.

3) Pilnie zakończyć prace nad nową ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględniając m. in. niżej przedstawione zalecenia:

- wprowadzenie instrumentów przeciwdziałających sytuacjom konfliktowym w relacjach między grupami mieszkańców, związanych z

potencjalną uciążliwością produkcji rolnej wobec otoczenia, z poszanowaniem reguł technologicznych produkcji rolnej,

- zapewnienie możliwości pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich na warunkach porównywalnych z obszarami miejskimi, z jednoczesnym efektywnym ograniczeniem wykorzystywania na te cele gruntów o wysokich klasach bonitacyjnych

Zespół ds. biogospodarki

Członkowie Zespołu zwrócili uwagę na:

1) Utrzymanie możliwości wykorzystania surowców rolnych do produkcji bioenergii, w tym biopaliw transportowych i biometanu na różne cele

Celem Zespołu jest szukanie rozwiązań, aby transfer wiedzy do praktyki był jak najlepszy, ale również spowodowanie większego zainteresowania przedsiębiorców i stowarzyszeń nowymi możliwościami w zakresie biogospodarki i pogłębienie współpracy przedsiębiorców z rolnictwem w tym zakresie. Rozwój biogospodarki to lepsze wykorzystanie biomasy w postaci surowców z rolnictwa i opadów z przetwórstwa rolno-spożywczego, a przez to wypełnienie pewnych nisz, które mogą dać rolnikom dywersyfikację dochodów. Na chwilę obecną wypracowane wnioski mają bardzo ogólny charakter i wymagają dalszych prac zespołu.

2) Należy kontynuować działania lub podejmować nowe związane z zachowaniem produktywności gleb i utrzymaniem wysokiego poziomu produktywności roślin w związku z przewidywanym rosnącym popytem na biomasę przeznaczoną na cele nieżywnościowe. W tym zakresie należy wspierać działania dotyczące dostosowania produkcji rolnej do zmian klimatycznych, np.: doskonalenie odmianowe ukierunkowane na zwiększenie odporności na negatywne czynniki ograniczające

efektywność ekonomiczną produkcji rolnej (susza, mróz, patogeny) czy optymalizację procesów wykorzystania dostarczanych roślinom składników pokarmowych (formulacja, dawkowanie)

- 3) Zwiększenie efektywności zagospodarowania surowców rolniczych i surowców z przemysłu rolno-spożywczego (kaskadowe wykorzystanie biomasy) poprzez opracowywanie i wdrożenie innowacyjnych produktów, tj. bionawozy, biowęgiel, biostymulatory jako alternatywa dla środków chemicznych i syntetycznych

Zespół ds. wysokiej jakości żywności

Członkowie Zespołu zwrócili uwagę na:

1) Żywność wysokiej jakości - krajowe i unijne systemy jakości żywności

Konsumenci oczekują żywności wysokiej jakości, bezpiecznej, bogatej w składniki odżywcze i zdrowotne, wytworzonej specyficznymi metodami produkcji rolnej, w szczególności w odniesieniu do identyfikowalności, autentyczności, dobrostanu zwierząt, poszanowaniu środowiska oraz zrównoważonego charakteru. Systemy jakości żywności są gwarancją żywności spełniającej ww. oczekiwania, dlatego też istotnym jest aby ukierunkować interwencje Planu strategicznego WPR po 2020 roku na wsparcie rozwoju żywności wysokiej jakości oraz rozwiązań umożliwiających śledzenie produktów w łańcuchu dostaw.

2) Bezpieczeństwo i jakość - uporządkować system prawny dotyczący kontroli żywności

MRiRW opracowało projekt ustawy o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz niektórych innych ustaw, który w dniu dzisiejszym został przyjęty przez Radę Ministrów.

Celem nowelizowanej ustawy jest skonsolidowanie nadzoru nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych przez powierzenie wszystkich kompetencji w tym obszarze Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Regulacja ta jest korzystna dla konsumentów, bo przyczyni się do zwiększenia efektywności kontroli artykułów rolno-spożywczych w obszarze jakości handlowej oraz skuteczniejszego eliminowania nieuczciwych praktyk w handlu nią (np. fałszowania żywności).

3) Jasny przekaz dotyczący polskiej żywności – promocja wśród konsumentów oznaczenia Produkt polski i certyfikatów uznawanych przez MRiRW oraz notyfikowanych przez KE krajowych systemów jakości żywności

Obecnie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi już realizuje szereg kampanii informacyjno-edukacyjnych skierowanych do konsumentów takie jak np. Kupuj świadomie, Produkt polski, Skąd biorą się produkty ekologiczne. W ramach prac nad Planem strategicznym WPR po 2020 Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi bierze również pod uwagę wsparcie działań informacyjnych /edukacyjnych dot. metod produkcji oraz zalet produktów wytwarzanych w ramach systemów jakości żywności.